

До основних біржових операцій відносяться: купівля та продаж цінних паперів, лістинг і делістинг, укладення опціонних та ф'ючерсних контрактів, котирування, застава, розрахунок, кліринг, консалтинг, реєстрація і перереєстрація власників цінних паперів, страхування, безкоштовна поставка цінних паперів, погашення, нарахування і виплата дивідендів по акціях та відсотків по облігаціях, формування і управління портфелями цінних паперів тощо.

Українська фондова біржа (УФБ), яка виникла в 1991 році, входить до групи бірж, що розвиваються. На разі перед цим інститутом стоїть завдання розробки нових концептуальних напрямів подальшого розвитку не лише самої біржі, а і ринку цінних паперів, взагалі, на фондовому ринку України, зокрема. Ці напрями можуть включати розширення номенклатури і кількості цінних паперів, що котируються на УФБ, розширення спектра послуг біржі, вдосконалення торговельної системи, впровадження єдиної біржової фондової системи тощо [4].

Список використаних джерел:

1. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 51. - С. 292.
2. Закон України „Про цінні папери і фондовий ринок « // Відомості Верховної Ради України.- 2006 - № 3480- IV
3. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Шпак Н. О. Цінні папери. Фондовий ринок: Термінологічний словник. - Л.: Вид-во Держ. ун-ту „Львівська політехніка», 2001. - 108 с.
4. Загорський В. С. Ринок цінних паперів. - Л.: Львівська комерційна академія, 2001.

Організаційна структура товарної біржі

Манойленко Д.А., студент 4 курсу факультету №2 НАВС Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент ***Грущенко О.А.***

Актуальність даної теми полягає у тому, що біржа зацікавлена, щоб її організаційна структура максимально сприяла виконанню поставлених завдань і забезпечувала низькі витрати, пов'язані з організацією біржової торгівлі у умовах жорсткої конкуренції з боку позабіржових організаторів торгівлі. Також, організаційна структура біржі, її органи управління повинні забезпечувати довіру до неї з боку її членів.

Правові умови створення та діяльності товарних бірж, а також основні правила здійснення торговельно-біржової діяльності визначаються Господарським Кодексом України, прийнятим відповідно до нього законами та іншими нормативно-правовими актами.

Згідно із чинним законодавством товарна біржа створюється на підставі добровільного об'єднання зацікавлених суб'єктів господарювання.

Заснування товарної біржі здійснюється шляхом укладання засновниками угоди, яка визначає порядок її створення, склад засновників, їхні обов'язки, розмір і терміни сплати пайових, вступних та періодичних внесків. Засновники сплачують пайовий внесок.

Під організаційною структурою товарної біржі розуміється організація її окремих підрозділів у певному взаємозв'язку, що

визначаються поставленими цілями й розподілом функцій між підрозділами. Організаційна структура товарної біржі багато в чому залежить від організаційно-правової форми, у якій здійснюється торгово-біржова діяльність. Організаційна структура також передбачає розподіл функцій і повноважень між керівниками структурних підрозділів, що становлять органи управління біржею.

Через свої органи управління, що діють у межах прав, наданих їм за законом або уставом, товарна біржа як суб'єкт господарювання здобуває відповідні права й приймає на себе обов'язки. Це ніби як організований ринок, що відрізняється від звичайного ринку тим, що в ньому є органи для певних функцій, пов'язаних з управлінням, підтримкою порядку й нормуванням біржових угод.

Органи управління товарної біржі служать для формування й вираження зовні його волі, здійснення дій правового характеру від імені товарної біржі як суб'єкта господарювання. При цьому органи управління є невід'ємною частиною цілісної організаційної структури товарної біржі, коли дія органа завжди визнається дією самої юридичної особи.

Організаційна структура товарної біржі будується з урахуванням забезпечення високої ліквідності угод, низького рівня витрат, можливості швидкого інформування всіх учасників торгівлі й коректування їхніх дій. Для управління товарною біржею й забезпечення її функцій на біржі створюється виконавча дирекція й спеціальні підрозділи: розрахункова палата, біржовий арбітраж, котирувальна комісія й інші підрозділи, а також допоміжні служби, необхідні для її діяльності. Підрозділи біржі діють на основі положень, затверджених загальними зборами членів товарної біржі або уповноваженим ним органом. До суспільної структури товарної біржі належать загальні збори членів товарної біржі й виборні органи в особі біржового комітету й ревізійної комісії.

Вищим органом управління товарної біржі є загальні збори її членів. У період між загальними зборами членів товарної біржі управління здійснює біржовий комітет (рада біржі). Біржовий комітет обирається на строк, установлений загальними зборами членів біржі (як правило, на 1 - 3 роки). Голова, його заступники й члени біржового комітету обираються загальними зборами на основі персонального обговорення кожної кандидатури.

Контролюючим органом товарної біржі є контрольна (ревізійна) комісія. Обирається контрольна (ревізійна) комісія на загальних зборах членів біржі. Вона здійснює контроль за правлінням біржі за результатами фінансової й господарської діяльності, робить висновок по річних звітах і балансам, надає звіт для розгляду на загальних зборах членів біржі.

Стаціонарна структура товарної біржі призначена для ведення господарської біржової діяльності. Компетенція й функції стаціонарної структури відрізняються й можуть бути специфічними на різних біржах. При цьому умовно стаціонарна структура товарної біржі може бути розділена на виконавчі (функціональні) і спеціалізовані підрозділи.

Виконавчі (функціональні) і спеціалізовані підрозділи необхідні

біржі для ведення поточної господарської біржової діяльності. Від того, як здійснюють свою роботу ці підрозділи, багато в чому залежить ефективність роботи біржі. Виконавчі (функціональні) підрозділи - це апарат біржі, що готує і проводить біржові торги. Вони досить різноманітні й залежать від обсягу біржових угод, кількості членів і брокерів, які працюють на біржі.

До спеціалізованих підрозділів біржі можна віднести підрозділи, відповідальні за ведення поточної роботи по організації біржових торгів: маклеріат; котирувальна комісія; експертне бюро; відділ прийому заявок і реєстрація контрактів; відділ інформаційно-технічного забезпечення; відділ інформаційно-довідкового обслуговування; відділ міжбіржових зв'язків і роботи із брокерськими фірмами; відділ управління справами та біржова арбітражна комісія.

Отже, під організаційною структурою товарної біржі розуміється організація її окремих підрозділів у певному взаємозв'язку, що визначаються поставленими цілями й розподілом функцій між підрозділами. Організаційна структура товарної біржі багато в чому залежить від організаційно-правової форми, у якій здійснюється торгово-біржова діяльність. Організаційна структура також передбачає розподіл функцій і повноважень між керівниками структурних підрозділів, що становлять органи управління біржею. Через свої органи управління, що діють у межах прав, наданих їм за законом або уставом, товарна біржа як суб'єкт господарювання здобуває відповідні права й приймає на себе обов'язки.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про товарну біржу» //ВВРУ - від 10.12.1991. -2014. - № 1956-ХІІ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 436-ГУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. -200с.
4. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. - Тернопіль: Карт-Бланш, 2003.

Особливості біржової спекуляції

Гладиш Л.О., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент ***Грущенко О.А.***

У сучасній вітчизняній економічній літературі практично відсутні спроби пояснити суть біржової спекуляції, хоча дослідження проблем управління фінансовими ризиками проводяться досить інтенсивно. Більше того, у науковців та практиків уже не виникає заперечень з приводу необхідності застосування біржових інноваційних фінансових інструментів та технологій для ефективного управління фінансами різних фірм та організацій. Деякі із них, зокрема Л. Примостка та Б. Губський[138], підкреслюють, що прибутки спекулянтів за економічним змістом можна розглядати як винагороду за прийнятий ризик, коли вони виконують кілька важливих економічних функцій, що полегшує